

(सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको)

२०८१ साल कार्तिक १ गते देखि २०८१ साल पौष मसान्तसम्म सम्पादित
प्रमुख क्रियाकलापहरु
(स्वतः प्रकाशन)

नेपाल सरकार

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं

फोन: ०१-४२००३०६ इमेल: goodgov.section@mofaga.gov.np

२०८१ माघ १५

२०८१ साल कार्तिक १ गते देखि २०८१ साल पौष मसान्तसम्म सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू (स्वतः प्रकाशन)

प्रकाशक: नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
क्षमता विकास महाशाखा
सुशासन प्रबर्द्धन शाखा

फोन नं.: ०१-४२००३०६

वेबसाइट: www.mofaga.gov.np

इमेल: goodgov.section@mofaga.gov.np

प्रकाशन: २०८१ माघ १५

बिषयसूची

क्र.सं.	विवरण	पेज नं.
१.	मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति	१
२.	मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार	२
३.	मन्त्रालयको संगठन संरचना, कर्मचारी संख्या एवं कार्य विवरण	३
४.	मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा	१७
५.	मन्त्रालयका महाशाखा, शाखा र जिम्मेवार अधिकारी	१७
६.	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि	१९
७.	निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी	१९
८.	निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी	१९
९.	सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण	१९
१०.	सूचना अधिकारी, प्रवक्ता र प्रमुखको नाम पद	२९
११.	आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण	३०
१२.	मन्त्रालयका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण	३१
१३.	मन्त्रालय/निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन	३२
१४.	मन्त्रालयले गरेको सूचना सम्बन्धी थप कामहरू	३१
१५.	मन्त्रालयले गरेका कार्यक्रम र सो को प्रतिवेदन	३१
१६.	मन्त्रालयले बर्गीकरण तथा संरक्षण गरेका सूचनाको विवरण	३१
१७.	ऐन नियम तथा निर्देशिकाको सूची	३१

१. मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७४ को अनुसूची- १ बमोजिम सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। नेपालको संविधान, २०७२ जारी भएपछि सङ्घीयताको कार्यान्वयन शुरू भएको तथा संघीयताको कार्यान्वयन सँगै सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको भूमिका बढेको छ। मुख्यतया संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारीको व्यवस्थापन, विकास, निर्माण, सुशासन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने जस्ता विषयमा यस मन्त्रालयको भूमिका केन्द्रित रहेको छ।

नेपालको संविधान, २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति २०७३।११।२७ देखि लागू हुने गरी ६ वटा महानगरपालिका, ११ वटा उपमहानगरपालिका २७६ वटा नगरपालिका, ४६० वटा गाउँपालिका गरी ७५३ वटा गाउँपालिका र नगरपालिका कायम भएको छ। जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुगेको छ। यस मन्त्रालय अन्तर्गत निजामती अस्पताल, नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, राष्ट्रिय किताबखाना, स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान गरी ४ वटा विभागिय कार्यालयका अतिरिक्त ७७ वटा जिल्ला समन्वय समिति क्रियाशील रहेका छन्।

मन्त्रालयको कार्यसञ्चालनका लागि नेपालको संविधान, २०७२ अनुरूप राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व समेतलाई आत्मसात गरी कार्य गर्दै आएको छ।

<u>स्थानीय तहको विवरण</u>	
जिसस	७७
गाउँपालिका	४६०
नगरपालिका	२७६
उपमहानगरपालिका	११
महानगरपालिका	६
म.न.पा. वडा	१७४
उ.म.न.पा वडा	२३४
न.पा वडा	३११९
गा.पा. वडा	३२१६
जम्मा वडा संख्या	६७४३

स्थानीय तहको शासन सञ्चालन सम्बन्धमा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा समय-समयमा जारी भएका स्थानीय तह सम्बन्धी विभिन्न क्षेत्रगत कार्यविधि तथा निर्देशिकाले मार्ग निर्देशन गर्दै आएको छ।

नवगठित स्थानीय तहहरूबाट हुने सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता, गुणस्तरीयता तथा एकरूपता होस् भन्ने हेतु सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न नमूना कानूनहरू जारी गरिएको छ ।

१. मन्त्रालयका कार्यहरू:

नेपालको संविधानको धारा ८२ को उपधारा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्ले नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ तर्जुमा गरी सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको कार्यहरू देहाय बमोजिम तोकेको छः

१. संघ र स्थानीय तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्पर्क र समन्वय;
२. स्थानीय तहको सङ्ख्या, सिमाना, वडा र केन्द्र निर्धारणसम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कार्यान्वयन र सहजीकरण;
३. विशेष, संरक्षित र स्वायत्त क्षेत्रको सीमाङ्कन र संरचनासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
४. राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, आदिवासी जनजाति आयोग, मधेशी आयोग, थारु आयोग र मुस्लिम आयोग;
५. स्थानीय पूर्वाधार विकाससम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, प्रविधि विकास र अनुसन्धान;
६. स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारीको वैदेशिक भ्रमणसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड;
७. सङ्घीय निजामती तथा अन्य सङ्घीय सरकारी सेवाका निवृत्तिभरणलगायत अवकाशजन्य सुविधासम्बन्धी नीति, मापदण्ड र व्यवस्थापन;
८. सङ्घीय कर्मचारी निकायसम्बन्धी कार्य;
९. सार्वजनिक सेवा प्रवाहसम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
१०. संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणसम्बन्धी नीति, कार्यान्वयन र समन्वय;
११. प्रशासनिक सुधारसम्बन्धी नीति, योजना, समायोजन र समन्वय;
१२. सङ्घीय निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवा सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा सेवा, समूह र उपसमूहको व्यवस्थापन;
१३. सङ्घीय निजामती सेवा र अन्य सङ्घीय सरकारी सेवाहरूको व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन र अन्तरप्रदेश कर्मचारी समन्वय एवं व्यवस्थापन;
१४. कर्मचारी कल्याणसम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
१५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा रहने पदहरूको दरबन्दी सिर्जनासम्बन्धी नीति र मापदण्ड;
१६. बढुवा समितिको सचिवालय;
१७. सङ्घीय निजामती तथा अन्य सङ्घीय सरकारी सेवाका पदाधिकारीको सेवा, सर्त, सुविधा;

१८. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको न्यूनतम शैक्षिक योग्यतासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
१९. स्थानीय तहको सार्वजनिक पदाधिकारीको सुविधासम्बन्धी नीति र मापदण्ड;
२०. सङ्घीय निजामती तथा अन्य सङ्घीय सरकारी सेवाको तालिमसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, अध्ययन, अनुसन्धान र विकास;
२१. सार्वजनिक पदाधिकारीहरूको क्षमता विकाससम्बन्धी नीति र मापदण्ड;
२२. प्रशासकीय अभिलेख र तथ्याङ्क;
२३. निजामती अस्पताल र नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान;
२४. मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय;
२५. मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन, राष्ट्रसेवक कर्मचारी सम्बद्ध संघसंस्था;
२६. रङ्गमार्ग, केबलकार सम्बन्धी नीति कानून र मापदण्ड
२७. नेपाल प्रशासन सेवा, नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्यांक सेवा र नेपाल विविध सेवाको सञ्चालन
२८. नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, सिभिल इन्जिनियरिङ समूहको जनरल उपसमूहको सञ्चालन

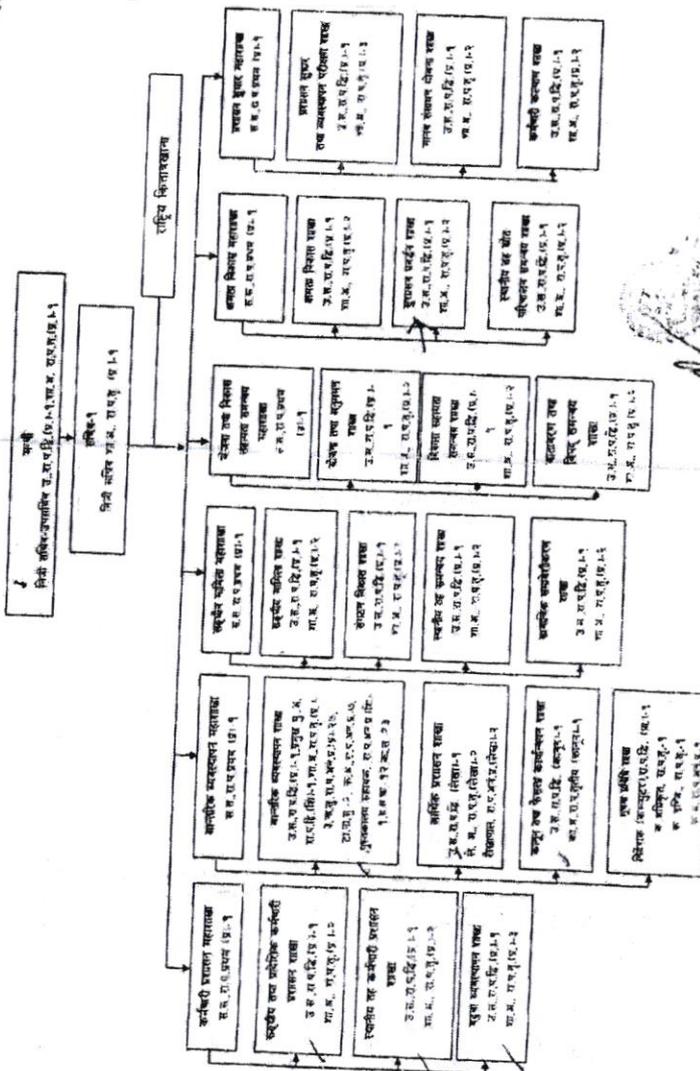
३. मन्त्रालयको संगठन संरचना, कर्मचारी संख्या एवम् कार्य विवरण

(क) संगठन संरचना

नेपाल सरकार
सर्वोच्च न्यायालय तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको संलग्न संरचना

अनुसूची १

(ख) कर्मचारी संख्या

क्र.स.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	उपसमूह	कूल दरबन्दी
१	सचिव	विशिष्ट				१
२	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			६
३	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्रशासन		१८
४	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१
५	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१
६	निर्देशक (कम्प्युटर)	रा.प.द्वितीय	विविध			१
७	प्रमुख पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	पुस्तकालय		१
८	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्रशासन		३९
९	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२
१०	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून		१
११	कम्प्युटर ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	विविध			१
१२	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध			१
१३	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्रशासन		२७
१४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा		२
१५	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.	विविध			८
१६	पुस्तकालय सहायक	रा.प.अनं.प्र.	शिक्षा	पुस्तकालय		१
१७	टाइपिष्ट ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्रशासन		२
१८	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	इन्जि	मे.ई.	ज.मे.	१२
१९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		२३
जम्मा						१४८

(ग) कार्य विवरण

(क) आन्तरिक व्यवस्थापन महाशाखा

- मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूको जनशक्ति व्यवस्थापन, आर्थिक प्रशासन र आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- यस मन्त्रालय र अन्तरगत रहेका राजपत्रङ्कित तृतीय श्रेणीसम्मका कर्मचारीहरूको कार्य जिम्मेवारी तोक्ने तथा कार्य विवरण लागू गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालयको जिन्सी व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,

- भौतिक सम्पत्तिको सुरक्षा, मर्मत सम्भार आदि गर्ने, गराउने,
- लिलाम विक्री सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूको बेरजु फछ्यौट गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायबाट सम्पादित कार्यका विषयमा प्राप्त उजुरी, गुनासा आदिको जाँचबुझ तथा छानविन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूमा रहेका कर्मचारीहरूको जनशक्ति विकास र तालिम सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालय वा अन्तरगतका कर्मचारीहरूको गुनासो सम्बोधन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालयको पुस्तकालय व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- मन्त्रालयसंग तथा अन्तरगतका कर्मचारीहरूको अध्ययन, असाधारण लगायतका विदा स्वीकृत सम्बन्धी कार्य
- मन्त्रालयको सांगठनिक एवं प्रशासनिक प्रक्रियाको व्यवस्थापन सम्बन्धमा आवश्यक Standard Operating Procedure (SOP) बनाउने,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको का.स.मू. व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा २४(क) र निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ७८ (क), (ख) र (घ) बमोजिम तोकिएको अवधि भित्र कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने तथा महाशाखा अन्तर्गत पर्ने रा.प.द्वितीय श्रेणी सम्मका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने,
- मन्त्रालय अन्तर्गतका रा.प.अनं. कर्मचारीहरूको का.स.मू.को लागि पुनरावलोकन समितिको अध्यक्ष भई काम गर्ने,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका आयोजनाहरूमा अस्थायी कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- सूचना, अभिलेख तथा विद्युत्तीय शासन सम्बन्धी नीति, कानून, योजना, कार्यक्रम तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- सूचना संकलन, संग्रह, अभिलेख र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालयमा आधुनिक सूचना प्रविधिको विकास र उपयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी बाँकी कार्य गर्ने,
- कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी समस्या समाधानका लागि गुनासो सुनुवाई गर्ने,
- कर्चारी समायोजन निर्देशन समितिसँग समन्वय गरी कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी समस्या समाधान गर्ने,

- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएका कर्मचारीहरूको समायोजन मिलान र सुधार सम्बन्धी कार्य तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिने,
- अन्य शाखा तथा महाशाखाको कार्य विवरणमा अस्पष्टता भएमा स्पष्ट पार्ने कार्य गर्ने,
- अन्य महाशाखामा उल्लेख नभएका तथा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका लागि आवश्यक अस्थायी दरवन्दी श्रृजना/स्वीकृती सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालयका सबै कर्मचारीहरूको हाजिरी र उपस्थितिको नियन्त्रण र रेखदेख गर्ने तथा कर्मचारीहरूको समय पालन र अनुशासनको पालना गर्ने, गराउने तथा आफ्नो महाशाखाका कर्मचारीहरूले कार्य फछ्यौट नियमित रूपमा गरे नगरेको मूल्याङ्कन गरी सोको आधारमा दण्ड र पुरस्कार सम्बन्धी कार्यको सिफारिश गर्ने,
- संघीय निजामती सेवा सम्बन्धी कानूनको कार्यान्वयन, सुधार, संशोधन र परामर्श सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिका संशोधन र परिमार्जनका लागि राय परामर्श दिने व्यवस्था मिलाउने,
- सम्मानित अदालतका फैसला तथा आदेशहरूको कार्यान्वयन तथा कानूनी राय/परामर्श सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने,
- मन्त्रालय र अन्तरगतको सरसफाई, मर्मत, सम्भार गर्ने, गराउने र भौतिक साधन र श्रोतको छुट्टाछुट्टै विवरण प्रत्येक आर्थिक वर्षको तेश्रो चौमासिक भित्र उपलब्ध गर्ने र आगामो आर्थिक वर्षमा रकम प्राप्त हुने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
- मन्त्रालय तथा अन्तर्गतको केन्द्रीय लेखा व्यवस्थापन गर्ने,
- मन्त्रालयको चालु र पूँजिगत सबै स्वीकृत कार्यक्रमहरूको आर्थिक कारोवारको गोश्वारा भौचर सदर गर्ने गराउने,
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने,
- महाशाखा अन्तर्गतका परियोजनाहरूको सम्झौतामा निश्चित भएको कर, शुल्क छुट तथा मालसामान, उपकरण खरिद गर्न सहमति दिने,
- सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली बमोजिम सरकारी खरिद सम्बन्धी कार्य गर्ने, खरिद भएको जिन्सी सामानको दाखिला, निरीक्षण र खर्च सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने, प्रचलित आर्थिक ऐन, नियमहरूको परिधिभित्र रहेको रु. १०,००,०००।- (अक्षरेपी दश लाख रुपैया) भन्दा माथिको खरिद तथा निर्माण कार्यमा स्वीकृत बजेट अनुसार खर्च गर्ने,

- निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० मा भएको व्यवस्था अनुसार अतिरिक्त समूहका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूमा कार्यरत राजपत्र अनङ्कित तथा श्रेणी विहिन कर्मचारीहरूको नियमानुसार अनिवार्य अवकाश, राजिनामा तथा स्वेच्छिक अवकाश स्वीकृत गर्ने,
- समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(ख) संघीय मामिला महाशाखा

- संघीयता कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- संघ र स्थानीय तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- संघीय शासन व्यवस्था सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा असल अभ्यासहरूको आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य,
- गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संख्या, सीमाना, वडा र केन्द्र निर्धारण तथा हेरफेर र नामाकरण सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कार्यान्वयन र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या, सीमाना र संरचना सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
- पञ्जीकरण र व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहका पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति र मापदण्ड निर्धारण सम्बन्धी कार्य,
- संविधान तथा संघीय कानून बमोजिम स्थानीय तहलाई आवश्यक निर्देशन दिने सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश र स्थानीय तहबीचको विवाद एवम् समस्या समाधानमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश, स्थानीय तह र विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश र स्थानीय तह सम्बन्धी संघीय कानून तथा स्थानीय तहको नमूना कानून, मापदण्ड र ढाँचा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय स्तरमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणसंग सम्बन्धित नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रममा समन्वय र अभिलेखिकरण सम्बन्धी कार्य,

- स्थानीय तहमा सामाजिक परिचालन समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाहरूसँग सम्बन्धित केन्द्रीय परियोजना सल्लाहकार समिति सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैर सरकारी संस्थासँग सम्बन्धित नीतिगत समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- संघीयता सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरूको संकलन र प्रचारप्रसार सम्बन्धी कार्य ।
- संघीय मामिला अध्ययन स्रोत केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य ।
- संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण सम्बन्धी नीति, कार्यान्वयन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- संघीय निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवा संचालन सम्बन्धी सेवा, समूह र उपसमूहको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा रहने पदहरूको दरबन्दी सिर्जना सम्बन्धी नीति, मापदण्ड र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल सरकारका अस्थायी र आवधिक प्रकृतिका आयोजनाहरूको अस्थायी दरबन्दी स्वीकृती सम्बन्धी कार्य,
- संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण सम्बन्धी,
- निजामती सेवाका सबै पद तथा पदाधिकारीहरूको कार्यविवरण सम्बन्धी मन्त्रालयबाट तयार गर्न लगाई अद्यावधिक गर्ने,
- केन्द्रिय संगठन दिग्दर्शन एवम् पद व्यवस्था निर्देशिका सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- संगठन संरचना र दरबन्दी पुनरावलोकन सम्बन्धी नीतिकार्यविधि तर्जुमा गरी संगठन संरचना र , दरबन्दी पुनरावलोकन गर्ने,
- संघमा रहने मन्त्रालय, विभाग र केन्द्रीय निकायहरूको संगठन संरचना र दरबन्दी निकाल गर्ने,
- नेपाल सरकारका मन्त्रालय, विभाग लगायतका निकायहरूका साथै इकाइस्तरका संगठनहरूको संगठनात्मक सुधार सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- नेपाल सरकार तथा संवैधानिक अंगहरूका लागि आवश्यक पर्ने दरबन्दीहरू सृजना तथा खारेज गर्न मन्त्रालय तहबाट सहमति तथा स्वीकृति दिने सम्मको कारवाही गर्ने,
- निजामती सेवाका सबै पद तथा पदाधिकारीहरूको लागि कार्य विवरण सम्बन्धित मन्त्रालयबाट तयार गराई अद्यावधिक गर्ने,
- कुनै पनि समूह वा पदको लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र पाठ्यक्रम सम्बन्धी लोक सेवा आयोगमा परामर्श उपलब्ध गराउने,

- विशेष पद र विशेषज्ञ पद लगायत निजामती सेवाका अन्य विविध पदहरू सृजना र खारेज सम्बन्धमा कारवाही गर्ने,
- पद नाम निर्धारण गर्ने र परिवर्तन गर्न सिफारिस सम्बन्धी कार्य,
- देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायहरूको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - निर्वाचन आयोग,
 - राष्ट्रिय दलित आयोग,
 - राष्ट्रिय समावेशी आयोग,
 - आदिवासी जनजाती आयोग,
 - राष्ट्रिय महिला आयोग,
 - मधेशी आयोग,
 - थारु आयोग,
 - मुस्लिम आयोग,
 - समाज कल्याण परिषद् र आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय प्रतिष्ठान
- ऐन र नियम र कार्यविधि र निर्देशिका संशोधन र परिमार्जनका लागि राय परामर्श दिने व्यवस्था मिलाउने,
- समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(ग) कर्मचारी प्रशासन महाशाखा

- नेपाल प्रशासन सेवा, नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा, नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा सिभिल समूह जनरल उपसमूह, विविध सेवा तथा यी अन्तर्गतका समूह तथा उपसमूहहरूको संचालन गर्ने, यी सेवा समूह तथा उपसमूहमा सबै प्रकारका सिफारिस, नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवा सेवा परपवर्तन, सेवा शर्त सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
- संघीय निजामती कर्मचारी प्रशासनको केन्द्रीय कर्मचारी निकाय सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारी प्रशासनको प्रशासकीय अभिलेख र तथ्यांक सम्बन्धी कार्य,

- निजामती सेवा ऐन, नियमावली र प्रचलित नीति विपरित नहुने गरी राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी सम्मका कर्मचारीहरूको प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सरुवा तथा कामकाजमा खटाउने मन्त्रालय अन्तर्गत वा अन्तर मन्त्रालय/विभाग/कार्यालय सरुवा गर्ने, सरुवा सहमती दिने र काज खटाउने,
- मन्त्रालय र अन्तरगतका निकाय एवम् सङ्घीय प्रादेशिक तथा स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- स्थानीय तहमा निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र निमित्त जिल्ला समन्वय अधिकारी तोकिएको आर्थिक तथा प्रशासनिक अधिकार दिने,
- आफ्नो महाशाखासँग सम्बन्धित सम्मानित अदालतका फैसला तथा आदेशहरूको कार्यान्वयन तथा कानूनी राय परामर्श सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने,
- आफ्नो मातहतका कर्मचारीहरूले सम्पादन गरेका कामको मूल्यांकनको आधारमा दण्ड र पुरस्कारका लागि आवश्यक पर्ने तथ्य विवरण समेत संलग्न गरी कारवाहीको लागि पेश गर्ने,
- निजामती सेवा ऐन तथा नियमावली र स्वीकृत नीति अनुरूप सम्बन्धित मन्त्रालयबाट लेखि आएका फाजिलका कर्मचारीहरूलाई स्वीकृत रिक्त दरवन्दीमा नियमानुसार सरुवा गरी मिलान गर्ने,
- संघीय निजामती सेवा सम्बन्धी कानूनको कार्यान्वयन, सुधार, संशोधन र परामर्श सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- बढुवा समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- समय समयमा आफू अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको कार्य प्रगति स्थलगत रूपमा अनुगमन गरी/गराई अवगत गराउने,
- संघीय निजामती सेवा र अन्य संघीय सरकारी सेवाहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- ऐन र नियम र कार्यविधि र निर्देशिका संशोधन र परिमार्जनका लागि राय परामर्श दिने व्यवस्था मिलाउने,
- समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(घ) योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा

- स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, प्रविधि विकास र अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य,
- रज्जुमार्ग, केवलकार सम्बन्धी नीति कानून र मापदण्ड निर्धारण र सहजीकरण गर्ने,
- स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी आवश्यक अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन नीतिहरूको निर्माण, परिमार्जन तथा संशोधन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,

- स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको वैदेशिक भ्रमण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड निर्धारण र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- योजना तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम निर्माण तथा समन्वय,
- संघीय मामिला सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था र सञ्जालसँग सन्धिसम्पर्क र ,अभिसन्धी ,सम्झौता , समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहमा वैदेशिक सहायता परिचालनमा समन्वय तथा नियमन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय एवं अन्तर्गत निकायको लागि आवधिक तथा रणनीतिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना तथा वार्षिक बजेट र कार्यक्रम सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक तथा अन्य विकास योजना सम्बन्धी कार्यमा समन्वय तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको योजना प्रणालीबीच समन्वय र तादात्म्यता सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल सरकारबाट स्थानीय तहलाई प्रदान गरिने अनुदान सम्बन्धमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- अन्तर सरकारी वित्तिय सम्बन्ध सुदृढीकरणमा समन्वय तथा स्थानीय सरकारको वित्तिय ढाँचा निर्माणको नमुना विकास सम्बन्धी कार्य,
- अन्तर-स्थानीय तह विकास योजना, परियोजना र कार्यक्रमको समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको योजना प्रणालीमा विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- विकास सहायता नीति अन्तर्गत स्थानीय तहमा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग परिचालनमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको अन्य मुलुकका स्थानीय तहसँगको भगिनी सम्बन्ध विस्तार सम्बन्धी कार्य,
- विशेष, संरक्षित तथा स्वायत्त क्षेत्र र पिछडिएको क्षेत्रको विकास व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण, योजनागत तथ्यांक, प्रगति समीक्षा र प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्यको अभिलेखिकरण र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र कार्यक्रम तर्जुमा एवम् कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरूको आधारमा कार्यक्रम र आयोजनाको नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य,

- आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधान गर्न मन्त्रालयस्तरीय समस्या समाधान समिति सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय स्तरमा वातावरण व्यवस्थापन र दिगो विकास सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- भूउपयोग र वस्ती विकास योजना कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकूलन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको सहजीकरण, समन्वय तथा अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहमा विपद् पूर्व सूचना केन्द्र स्थापनामा सहयोग र अन्तरनिकाय समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- वारुणयन्त्र तथा अग्नि नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यमा समन्वय तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहमा भवनसंहिता तथा भवनसम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - राष्ट्रिय योजना आयोग,
 - स्थानीय पूर्वाधार व्यवस्थापन विभाग
 - सडक बोर्ड नेपाल
 - लगानी बोर्ड नेपाल
 - नगर विकास कोष
- मन्त्रालय र अन्तरगतका कार्यक्रमहरूमा विदेशी स्वयंसेवक, विशेषज्ञ आदिको सेवा आवश्यक भएमा सम्बन्धित निकायहरूमा सिफारिस साथै भिषाको लागि पनि सिफारिस गर्ने,
- परियोजनाहरूको वार्षिक एवम् आवधिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्ने र स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने,
- ऐन र नियम र कार्यविधि र निर्देशिका संशोधन र परिमार्जनका लागि राय परामर्श दिने व्यवस्था मिलाउने,
- समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(ड) क्षमता विकास महाशाखा

- सार्वजनिक पदाधिकारी, स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता विकास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, योजना, कार्यक्रम, पाठ्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको संस्थागत सृष्टीकरण तथा सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको जनशक्ति विकास नीति, योजना तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,

- विकासका बहुआयामिक र अन्तरसम्बन्धित विषयहरूको कार्यान्वयनमा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको न्यायिक समितिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यमा विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहको क्षमता विकास सम्बन्धमा स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँगको समन्वय र सहकार्य सम्बन्धी कार्य,
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, सुशासन ईकाई र प्रशासन सुधार सम्बन्धी कार्यको सम्पर्क विन्दुको रूपमा काम गर्ने गराउने,
- सुशासन प्रवर्द्धन तथा उजुरी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीयतहको घर, जग्गा तथा सम्पतिको संरक्षण, कारोबार र अभिलेख तथा यसको विवाद र हकभोग स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी कार्यहरू
- स्थानीय आर्थिक विकासमा सहयोग तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय स्रोत परिचालन सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहका राजस्व परिचालन क्षमतामा लेखाजोखा र सुधार सम्बन्धी कार्य,
- संघीय प्रणाली सम्बन्धी श्रोत केन्द्र स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्य,
- देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - संघीय संसद
 - अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग,
 - राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोग,
 - राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग,
 - राष्ट्रिय सूचना आयोग,
 - राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र
 - स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
 - प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम
- ऐन र नियम र कार्यविधि र निर्देशिका संशोधन र परिमार्जनका लागि राय परामर्श दिने व्यवस्था मिलाउने,
- समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(च) प्रशासन सुधार महाशाखा

- राष्ट्रिय निजामती सेवा नीति सम्बन्धी कार्य,
- संघीय निजामती तथा अन्य संघीय सरकारी सेवाका निवृत्तिभरण लगायत अवकाशजन्य सुविधासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
- प्रशासनिक सुधार सम्बन्धी नीति, योजना, समायोजन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारी कल्याण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
- व्यवस्थापन परीक्षण सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रम संचालन र समन्वय,
- प्रशासन सुधार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय निजामती तथा अन्य सरकारी सेवाको तालिमसम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान र विकास सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीको स्वदेशी तथा विदेशी अध्ययन, तालिम स्वीकृति, पूर्व स्वीकृति तथा बिदा सिफारिस सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरुको मन्त्रालयमा हुने शुरु अभिमुखिकरण तथा सेवाकालिन तालिम सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको वैदेशिक भ्रमण मनोनयन तथा सहमति सम्बन्धी कार्य,
- स्वदेशी तथा विदेशी अध्ययन, अवलोकन भ्रमण तथा तालीम सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल सरकारको नीति र कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार प्रशासकीय व्यवस्थापन र कार्यविधिमा पुनरावलोकन,
- संघीय निजामती कर्मचारीको सेवा, सुविधा तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रसेवक कर्मचारी संवद्ध संघ संस्था सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
 - नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
 - निजामती अस्पताल
 - कर्मचारी तालिम प्रतिष्ठान
 - प्रशासकीय अदालत
 - राष्ट्रिय किताबखाना

- सुशासन प्रवर्द्धन तथा गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- संसद सेवा, स्वास्थ्य सेवा र न्याय सेवा बाहेकका सेवाहरूमा रिक्त रहेका राजपत्रांकित पदहरूको लगत विज्ञापनको लागि लोक सेवा आयोगमा पठाउने,
- जनशक्ति विकासको लागि स्वदेशी तथा वैदेशिक अध्ययन, तालिम सम्बन्धी छात्रवृत्ति समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट संचालित तालिम सम्बन्धी आवश्यक योजना कार्यक्रम तथा प्रशिक्षण विधि र पाठ्यक्रमसँग सम्बन्धित नीति निर्धारण गर्ने,
- कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र सुझाव सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने,
- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूको नियमित तथा आकस्मिक व्यवस्थापन परीक्षण गरी सो को बार्षिक प्रतिवेदन नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने,
- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूको सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण गरी बार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- निजामती सेवा ऐन तथा नियमावली बमोजिम अध्ययन, अध्यापन, लेखापरीक्षण व्यवसाय लगायतमा काम गर्न विभागिय स्वीकृति दिने,
- निजामती कर्मचारीलाई दिइने पुरस्कार सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- तलब भत्ता पुनरावलोकन समिति सम्बन्धी सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने,
- निजामती सेवामा समावेशीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- निजामती सेवा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
- एकिकृत घुम्ती सेवा सञ्चालन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- प्रशासकीय अदालत र राष्ट्रिय किताबखानाको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
- राष्ट्रसेवक कर्मचारी संवद्ध संघ संस्था सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- निजामती कर्मचारीहरूको सुविधा एवम् कल्याण सम्बन्धमा नीति कानून योजना कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य र सो को अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने,
- उच्च स्तरीय प्रशासन सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने,
- शासकिय सुधार तथा प्रशासन सुधार सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- प्रशासन सुधार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा मन्त्रालयबाट हुने प्रकाशन सम्बन्धी कार्य (प्रशासन पत्रिका, स्वशासन, शासकीय खबर पत्रिका आदि) गर्ने,

- नेपाल सरकारको नीति र कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार प्रशासकीय व्यवस्थापन र कार्यविधिमा पुनरावलोकन गरी समयानुकूल सुधार गर्दै लैजाने,
- संघीय निजामती कर्मचारीको सेवा, सुविधा तथा प्रोत्साहन, पुरस्कार तथा दण्ड सजाय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको संचालन र नियमन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

४. मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा

मन्त्रालयबाट सूचना माग सम्बन्धी सेवा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन/नियम अनुसार प्रदान हुने गरेको छ । विभाग, समिति, प्रतिष्ठान, आयोग तथा स्थानीय तहहरूबाट हुने गरेको क्रियाकलापमा मन्त्रालयले नीतिगत कार्य र समन्वय गर्ने तथा सो विरुद्धको उजुरी तथा गुनासो सुन्ने गरेको छ ।

५. मन्त्रालय महाशाखा शाखा र जिम्मेवार अधिकारी एवं सम्बन्धित शाखा प्रमुख

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र समाहित गरिएको विभिन्न क्रियाकलापहरू संचालन गर्न मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमका शाखा/महाशाखाहरूको व्यवस्था गरिएको छ । सो अनुसार मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरूबाट सम्पादन गर्नुपर्ने गरी निर्दिष्ट गरिएको कार्यविवरण बुँदा नं. ३ मा उल्लेख गरिसकिएको छ ।

सि.नं.	महाशाखा, शाखा, कार्यक्रम एवम् सम्बद्ध निकायको जिम्मेवार अधिकारीको विवरण	जिम्मेवार अधिकारीको पद	जिम्मेवार अधिकारीको नाम
	सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सचिव	श्री भरतमणि सुवेदी श्री रविलाल पन्थ (२०८१ माघ २ देखि)
१	सङ्घीय मामिला महाशाखा	सहसचिव	श्री प्रकाश दाहाल
	▪ सङ्घीय मामिला शाखा	उपसचिव	श्री तुलसी भट्टराई
	▪ स्थानीय तह समन्वय शाखा	उपसचिव	श्री रेशमलाल कँडेल
	▪ सामाजिक समावेशीकरण शाखा	उपसचिव	श्री विष्णु भुसाल
२	कर्मचारी प्रशासन महाशाखा	सहसचिव	श्री बलराम रिज्याल
	▪ सङ्घीय तथा प्रादेशिक कर्मचारी प्रशासन शाखा	उपसचिव	श्री कमल भट्टराई

	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन शाखा 	उपसचिव	श्री भुवनेश्वर लामिछाने
	<ul style="list-style-type: none"> बढुवा शाखा 	उपसचिव	श्री अश्विन कुमार पोखरेल
३	योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा	सहसचिव	श्री काली प्रसाद पराजुली
	<ul style="list-style-type: none"> योजना तथा अनुगमन शाखा 	उपसचिव	श्री जनकराज शर्मा
	<ul style="list-style-type: none"> विकास सहायता समन्वय शाखा 	उपसचिव	श्री महेन्द्र सापकोटा
	<ul style="list-style-type: none"> वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन शाखा 	उपसचिव	श्री मोहन कुमार घिमिरे
४	क्षमता विकास महाशाखा	सहसचिव	श्री रुद्र सिंह तामाङ
	<ul style="list-style-type: none"> क्षमता विकास शाखा 	उपसचिव	श्री तिर्थ प्रकाश पौडेल
	<ul style="list-style-type: none"> सुशासन प्रवर्द्धन शाखा 	उपसचिव	श्री भूपेन्द्र सापकोटा
	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह स्रोत परिचालन समन्वय शाखा 	उपसचिव	श्री अनुषा कोइराला
५	प्रशासन सुधार महाशाखा	सहसचिव	श्री मीरा आचार्य
	<ul style="list-style-type: none"> मानव संसाधन योजना शाखा 	उपसचिव	श्री भोजराज घिमिरे
	<ul style="list-style-type: none"> प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा 	उपसचिव	श्री खिलराज राई
	<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारी कल्याण शाखा 	उपसचिव	श्री दीपक ढकाल
६	आन्तरिक व्यवस्थापन महाशाखा	सहसचिव	श्री दिवस आचार्य
	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	उपसचिव	श्री चिरन्जिवि नेपाल
	आर्थिक प्रशासन शाखा	उपसचिव	श्री याम प्रसाद ढुंगाना
	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	उपसचिव	श्री मधु पौडेल जवाली
	सूचना प्रविधि शाखा	उपसचिव	श्री रामहरि शर्मा
७	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निर्देशक	श्री बन्दना झा
८	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	कार्यकारी निर्देशक	श्री कानुन लाल चौधरी
९	राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती)	महानिर्देशक	श्री वैकुण्ठ निधि शर्मा
१०	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	कार्यकारी निर्देशक	डा. राजन खनाल
११	निजामती कर्मचारी अस्पताल	कार्यकारी निर्देशक	डा. विधान निधि पौडेल

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

६(१) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर

सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली २०६५ को नियम ४ बमोजिम र अन्य विशेष कानूनले तोके बमोजिमको दस्तुर ।

६(२) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधिभित्र र अन्य विशेष कानूनले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम ।

७. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

प्राप्त उजुरीहरू सम्बन्धित अधिकारीले हेरी सम्बन्धित महाशाखा र शाखामा आवश्यक कारवाहीको लागि पठाइने र शाखा प्रमुखबाट कारवाही प्रकृया अगाडी बढाइने ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

श्रीमान् सचिव

९. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण

१. आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा

- यस मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको आ.व. २०८०/८१ को कार्यसम्पादन मूल्यांकन कार्य सम्पन्न गरी सम्बन्धित निकायहरूमा अभिलेखका लागि पठाइएको ।
- चालु आ.व. का लागि मन्त्रालयमा आवश्यक पर्ने स्टेशनरी तथा छपाई सम्बन्धि सामग्रीहरूको आपूर्ति गर्न र मन्त्रालय भवन एवम् परिसर सरसफाईका लागि बोलपत्रका माध्यमबाट सप्लायर्स छनौट कार्य सम्पन्न भएको ।

२. आर्थिक प्रशासन शाखा

- गण्डकी प्रदेशको पोखरामा ११ वटा जिल्ला समन्वय समितिहरू र ११ वटा स्थानीय तहहरूको लागि बेरुजु व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय अन्तरक्रिया तथा कार्यशाला कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
- कोशी प्रदेशको इलाममा २ वटा जिल्ला समन्वय समितिहरू र १८ वटा स्थानीय तहहरूको लागि बेरुजु व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय अन्तरक्रिया तथा कार्यशाला कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।

३. सूचना प्रविधि शाखा

- स्थानीय तहहरूमा सूचना प्रविधि सम्बन्धी अनुगमन
 - बागचौर नगरपालिका, सल्यान
 - शारदा नगरपालिका, सल्यान
 - मादि गाउँपालिका, कास्की
 - कोहलपुर नगरपालिका, बाँके
 - नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका, बाँके
 - वीरेन्द्रनगर नगरपालिका, सुर्खेत
- LISA/FRA/LED प्रणालीको सहजीकरण गरिएको
- स्थानीय तहहरूको Website हरुलाई secure गर्ने काम गरिएको
- मन्त्रालयका सूचनाहरूको डिजिटल प्रकाशन गरिएको

४. कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

शिर्षक	महिना			जम्मा
	२०८१ कार्तिक	२०८१ मंसिर	२०८१ पौष	
लिखित जवाफ	५६	६०	४४	१४९
राय	२	७	६	१५
आदेश कार्यान्वयन	१२	१५	२	२९
सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०८१/६/२ मा भएको फैसला उपर मिति २०८१/९/२३ मा पुनरावलोकन दर्ता	-	-	१	१
कुल जम्मा				१९४

५. संघीय मामिला शाखा

- सङ्घीयता कार्यान्वयनमा समन्वय तथा सहजिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम ४ वटा स्थानीय तहमा सम्पन्न भएको ।
- विषयक्षेत्रगतको मन्त्रालय र सङ्घीय शासनका विज्ञ समेतको सहभागितामा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रममा २ वटा संवाद श्रृंखला सम्पन्न भएको ।
- स्थानीय तहको लागि आवश्यक रहेका नमूना कानूनका मस्यौदा-३ वटा उपर राय संकलन भइरहेको ।
- कानेपोखरी गाउँपालिका मोरङको केन्द्र परिवर्तन सम्बन्धी निर्णय भएको ।
- स्थानीय तहको कार्य संचालन एवम् संघीयताको विषयमा नेपाल टेलिभिजनसँगको सहकार्यमा सार्वजनिक बहस कार्यक्रम संचालन गर्न सम्झौता सम्पन्न भएको ।
- स्थानीय तहको केन्द्र तथा वडा केन्द्रको लागि आवश्यक पर्ने जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायमा राय/सुझाव पठाइएको ।
- गुनासो सुनुवाई सम्बन्धी प्राप्त निवेदनमा सहजिकरण गरिएको ।

६. स्थानीय तह समन्वय शाखा

- संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन सम्बन्धमा सहजीकरण कार्यक्रम २ वटा सम्पन्न गरिएको ।
- LISA को प्रभावकारीता र सुधारका विषयमा प्रदेशस्तरीय कार्यशाला १ पटक गरिएको ।
- स्थानीय तहका संघ महासंघसँग अन्तरक्रिया तथा सहजीकरण ३ पटक गरिएको ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम २ वटा गरिएको ।
- पोषण सहजकर्ता क्षमता विकास कार्यक्रम ६ वटा गरिएको ।
- विषयगत मन्त्रालयसँग अन्तरक्रिया (पोषण तथा खाद्य सुरक्षा सहजीकरण समितिको बैठक समेत) ३ पटक गरिएको ।
- पोषणमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम २ वटा गरिएको ।
- किशोर किशोरी पोषण सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम ४ वटा गरिएको ।
- विषयगत मन्त्रालय सहितको संयुक्त अनुगमन १ पटक गरिएको ।

७. सामाजिक समावेशीकरण शाखा

- कार्यस्थलमा हुने दुर्व्यवहार नियन्त्रण सम्बन्धी अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न ,
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट, सामाजिक समावेशीकरण र अपाङ्गतामैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धनका लागि सहजीकरण/अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न,

- श्री महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालयबाट प्राप्त Engaging Market Systems for Impact in Nutrition and food security नामक परियोजनाको प्रस्ताव उपर राय/सहमति प्रदान गरिएको।

८. संगठन विकास शाखा

- गृह मन्त्रालय अन्तर्गतका अध्यागमन तथा सीमा प्रशासन कार्यालयहरू र कारागार कार्यालयहरू र श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत गर्ने सम्बन्धी प्रस्ताव तथा परराष्ट्र मन्त्रालय अन्तर्गत नेपाली महावाणिज्यदुतावासहरू (२ वटा) रहने स्थान परिवर्तन गर्ने प्रस्ताव नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) समक्ष पेश भई स्वीकृत भएको।
- उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र अन्तर्गत तथा वन तथा वातावरण मन्त्रालय र अन्तर्गतको नेपाल सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लागि स्वीकृत भएको अस्थायी दरबन्दीको अभिलेख प्रमाणित गरिएको।

९. बढुवा शाखा

- सचिव बढुवाका लागि बढुवा समितिबाट सिफारिश गरिएको संख्या:

प्रशासन - १, इन्जिनियरिङ - २

- बढुवा समितिबाट विभिन्न श्रेणीका पदहरूमा बढुवाका लागि सिफारिश गरिएको:

- जेष्ठता तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवा अन्तर्गत राजपत्रांकित प्रथम श्रेणी सहसचिव (अप्राविधिक तथा प्राविधिक गरी) तर्फ बढुवा गरिएको संख्या - ४७ जना
- कार्यक्षमताको मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवा अन्तर्गत राजपत्रांकित प्रथम श्रेणी सहसचिव (अप्राविधिक तथा प्राविधिक गरी) तर्फ बढुवा गरिएको संख्या - ३७ जना
- जेष्ठता तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवाका लागि राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी उपसचिव वा सो सरह तर्फ बढुवा गरिएको संख्या - ११८ जना
- कार्यक्षमताको मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवाका लागि राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी उपसचिव वा सो सरह तर्फ बढुवा गरिएको संख्या - ११५ जना

१०. स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन शाखा

- कामकाज/पदस्थापन/सरुवा:

- उपसचिव - ५०
- शाखा अधिकृत - १७५
- ना.सु./खरिदार - ३३

- आर्थिक तथा प्रशासनिक जिम्मेवारी - ४५

११. सङ्घीय तथा प्रादेशिक कर्मचारी प्रशासन शाखा

- सरुवा गरिएका तथा कामकाजमा खटाइएका कर्मचारीहरूको विवरण

- राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी - ५३
- राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणी - ५४
- राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी - १८६
- राजपत्र अनङ्कित तथा श्रेणी विहिन - ३६५

- स्थायी नियुक्ति गरिएका कर्मचारीहरूको विवरण

- राजपत्राङ्कित कर्मचारी - १७६

१२. योजना तथा अनुगमन शाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरूको आ.व. ०८१/८२ को प्रथम त्रैमासिक प्रगति समीक्षा एवम् मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक सम्पन्न गरिएको ।
- आ.व. ०८१/८२ मा यस मन्त्रालय र अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरूको प्रथम त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरिएको ।
- आ.व. ०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् वजेट कार्यान्वयन कार्ययोजनाको मासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको Online प्रणालीमा मासिक रूपमा प्रविष्टि गरिएको ।
- विभिन्न मितिमा वसेको सचिव बैठक र केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिको निर्णय कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइ सो को नियमित प्रतिवेदन गरिएको ।
- बागमती र गण्डकी प्रदेशका स्थानीय तहका असल अभ्यास र सिकाई सम्बन्धी अनुभव आदान प्रदान सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रमको लागि कर्णाली र लुम्बिनी प्रदेशका सम्बन्धित स्थानीय तहमा वजेट बाँडफाँट गरी LMBIS प्रविष्टि सहित स्वीकृतका लागि अर्थ मन्त्रालयमा लेखी पठाइएको ।
- स्थानीय तहको कार्यसम्पादन सहजिकरणका लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन ढाँचा तयार गरी हालसम्म १० वटा स्थानीय तहको कार्यसम्पादन सहजिकरण गरिएको ।
- उच्च पहाडी एवम् हिमाली क्षेत्र स्वरोजगार तथा आर्थिक/सामाजिक सशक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०८१ स्वीकृत भई सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्रस्तावित आयोजना/कार्यक्रमलाई कार्यविधि वमोजिम वजेट बाँडफाँट गरी निर्देशक समिति समक्ष पेश गरिएको ।
- स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा कार्यमा स्थानीय तहको क्षमता विकास गर्न स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा हालसम्म ६ जिल्लाका स्थानीय तहमा (काठमाण्डौ, ललितपुर, झापा, इलाम, सुनसरी, मोरङ) अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरेको ।

- विभिन्न मन्त्रालय एवम् महाशाखा/शाखाबाट यस शाखाको राय माग भइ आएको फाइल उपर राय/सहमति प्रदान गरिएको ।

१३. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा

- समुदायमा आधारित विपद् जोखिम व्यवस्थापन (CBDRM) बैठक वसी CBDRM सम्बन्धी संचालनमा रहेका क्रियाकलापहरूको समिक्षा, प्रदेशस्तरीय CBDRM Platform सम्बन्धमा, MDRGA Tools कार्यान्वयन सम्बन्धमा छलफल गरिएको ।
- Early recovery cluster र CBDRM Platform को संयुक्त बैठक वसी असोज ११ र १२ गते भएको भारी वर्षाबाट प्रभावित भएको सिघ्र सामाजिक आर्थिक पुनर्लाभ सम्बन्धमा र updates on early recovery initiatives from partners सम्बन्धमा छलफल गरी निर्णय गरिएको ।
- राष्ट्रिय वनको जग्गा भोगाधिकार सम्बन्धमा अजिरकोट गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माणको लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा प्रेषित गरिएको ।
- राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको निर्धारणका लागि सैनामैना नगरपालिका, रुपन्देहीमा एकिकृत फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाइएको ।
- राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको निर्धारणका लागि महावै गाउँपालिका, कालिकोटमा प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाइएको ।
- राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको निर्धारणका लागि नमबुद्ध नगरपालिका, काभ्रेपलाञ्चोकमा एकिकृत वैज्ञानिक फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाइएको ।

१४. विकास सहायता समन्वय शाखा

- उच्च प्रभावयुक्त सामुदायिक विकास आयोजना (HICDPs) अन्तर्गत विभिन्न स्थानीय तह र मन्त्रालयबाट आयोजना प्रस्तावहरू अध्ययन गरी अर्थ मन्त्रालयमा सिफारिस गरिएको।
- विभिन्न स्थानीय तहहरूमा KOICA, JICA, Peace Corps Nepal र Australian Volunteers परिचालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरणको काम गरिएको।

- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको विदेश भ्रमणको लागि आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरणको कार्य गरिएको।
- विभिन्न स्थानीय तहले अन्य देशका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरणको कार्य गरिएको।
- वैदेशिक सहायतामा सञ्चालित आयोजना तथा स्थानीय तह पूर्वाधारका लागि दातृ निकायहरूसँग नियमितरूपमा समन्वय गरिएको।
- माननीय मन्त्रिज्यूको नेपालस्थित विभिन्न राजदूतावासका राजदूत तथा पदाधिकारीहरूसँग शिष्टाचार लगायत विषयगत भेटघाटको लागि सहजीकरण र समन्वय गरिएको।
- MoU on Projects Aid to Nepal को कार्यान्वयन ढाँचा बमोजिम प्राप्त आयोजना प्रस्तावहरू अध्ययन गरी अर्थ मन्त्रालयमा सिफारिस गरिएको।
- स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न छनौट भएका कर्णाली प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेशका ३५ वटा स्थानीय तहहरूलाई अनुदान रकम बाँडफाँट गर्न अर्थ मन्त्रालयमा सिफारिस गरी पठाइएको।

१५. क्षमता विकास शाखा

- स्थानीय तहको कार्यपालिका अन्तर्गतका विषयगत समिति) आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, संस्थागत क्षमता विकास (समितिहरूको क्षमता विकासको लागि सहजीकरण गर्न विषयगत समितिका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी प्रस्तुतिकरण सामग्री तथा तालिम मोड्युलको मस्यौदा तयारी भइरहेको।
- LISA, FRA लगायतका मूल्याङ्कन प्रणालीका आधारमा आवश्यकताका आधारमा क्षमता विकास सहजीकरण/ अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गत वर्षको नतिजा मूल्याङ्कन गरी सहजीकरणका विषय पहिचान कार्य भइरहेको।
- स्थानीय तह स्रोत परिचालन समन्वय शाखासँग संयुक्त रूपमा नुवाकोट जिल्लाका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारी तथा LISA FRA Focal Person सँग दुई दिवसीय क्षमता विकास अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको। साथै, दुई वटा शाखासँगको संयुक्त साझेदारीमा बाग्मती प्रदेशका सबै जिल्ला समन्वय अधिकारी तथा जिससका कर्मचारीहरूलाई धुलिखेलमा र गण्डकी प्रदेशका जिल्ला समन्वय अधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई पोखरामा स्थानीय तहको वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन र स्थानीय तहको वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन सम्बन्धी दुई/दुई दिवसीय क्षमता विकास अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको।

- कार्यदलबाट स्थानीय तहको सेवा प्रवाहमा सहजीकरणका लागि SOP तर्जुमा सम्बन्धी आवश्यक विषयहरू पहिचान भई चालु आर्थिक वर्षको लक्ष्य २ रहेकोमा सोभन्दा बढी सामग्री तयार गर्ने गरी हाल (१) स्थानीय तहको संस्थागत स्मरण नोट तयारी तथा हस्तान्तरण, (२) सोझै खरिद सम्बन्धी प्रक्रिया र (३) उपभोक्ता समिति मार्फत आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया सम्बन्धी Standard Operating Procedure-SOP मस्यौदा भइरहेको ।

१६. स्थानीय तह श्रोत परिचालन समन्वय शाखा

- वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम स्थानीय तहको राजस्व परामर्श समितिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम नुवाकोट जिल्लाका सबै गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारीको उपस्थितिमा नुवाकोटको विदुरमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- दुई वटा शाखासँगको संयुक्त साझेदारीमा बाग्मती प्रदेशका सबै जिल्ला समन्वय अधिकारी तथा जिससका कर्मचारीहरूलाई धुलिखेलमा र गण्डकी प्रदेशका जिल्ला समन्वय अधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई पोखरामा स्थानीय आर्थिक विकास र वित्तीय सुशासन, वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन सम्बन्धी दुई/दुई दिवसीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- कार्यदल गठन गरी स्थानीय आर्थिक विकास मापनको कम्पोजिट सूचक निर्माणको लागि Manual तयारी तथा piloting कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न कार्यदलको बैठक १ पटक बसेको ।
- कार्यदल गठन गरी स्थानीय तहको राजस्व क्षेत्रको तुलनात्मक अध्ययन तथा स्थानीय राजस्व स्रोतको कार्यदिशा निर्माण अध्ययन कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि कार्यदलको बैठक १ पटक बसेको ।

१७. सुशासन प्रबर्द्धन शाखा

- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन तथा नियमावली बमोजिम आ.व. २०८१/८२ को दोश्रो त्रैमासिकको स्वः प्रकाशन तयारी क्रममा रहेको ।
- गुनासो फछ्यौटको अवस्था सत प्रतिशत रहेको ।
 - अ.दु.अ.आ. - २५
 - रा.स.के. - १
 - प्र.म.तथा म.प.को कार्यालय - १२
 - अन्य - २
 - हेलो सरकार - १२
- ३ वटा सूचना माग कर्तालाई सूचना उपलब्ध गराइएको ।
- निलम्बन/निलम्बन फुकुवा सम्बन्धी विवरण
 - निलम्बन - अधिकृत स्तर ३ जना
 - निलम्बन फुकुवा - सहसचिव-२, शाखा अधिकृत-१

१८. कर्मचारी कल्याण शाखा

- यस अवधिमा १ जना निजामती कर्मचारीहरूलाई कडा रोग लागेकोले उपचारका लागि सहायता माग भएकोमा सो बमोजिम सहायताको लागि नेपाल (सरकार मन्त्रिपरिषद्) मा प्रस्ताव गरी निर्णय भएको र थप २ जनाको फाइल कार्यान्वयनको क्रममा रहेको ।
- निजामती कर्मचारीका सन्ततिलाई शैक्षिक प्रोत्साहन वृत्ति उपलब्ध गराउने कार्यक्रमको लागि बजेट बाँडफाट तथा विगतमा कार्यक्रम सञ्चालनका क्रममा देखिएका समस्यालाई सम्बोधन गर्न निर्देशिका संशोधनको लागि छलफल गरिएको साथै शैक्षिक प्रोत्साहन वृत्ति व्यवस्थापन समितिको प्रतिनिधि सदस्यहरूको लागि सम्बन्धित मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट प्रतिनिधिको विवरण प्राप्त भएको ।
- शैक्षिक प्रोत्साहन वृत्ति प्राप्त गरेका निजामती कर्मचारीका सन्ततिहरूको अध्ययनको अनुगम क्रमिक रूपमा रहेको ।
- कार्यरत/सेवा निवृत्त निजामती कर्मचारीको योगदानमा आधारित कल्याणकारी कोष व्यवस्थापन कार्यक्रमको कार्यदल गठन भई मस्यौदा उपर क्रमिक छलफलमा रहको ।
- निजामती कर्मचारीको हित कल्याण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति मस्यौदा, कर्मचारीको व्यवसायजन्य सुरक्षा नीति मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिन बजेट बाँडफाँड र कार्यदल गठनको लागि पेश भएको । ।
- प्रतिभा डबली कार्यक्रम सञ्चालनको modality मा छलफल भईरहेको ।
- निजामती कर्मचारी अस्पताल विकास समितिको बैठकमा आवश्यक समन्वय गरिएको र
- निजामती कर्मचारी अस्पताल विकास समिति (गठन) आदेश, २०६४ को पाँचौँ संशोधन मस्यौदा माथि अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त रायलाई समावेश गरी शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र निजामती कर्मचारी अस्पताल (कर्मचारीहरूको सेवाका शर्त र सुविधा) विनियमावली, २०७०को पाचौँ संशोधन सम्बन्धमा अर्थ मन्त्रालय र लोक सेवा आयोगबाट राय/परामर्श माग गरिएको ।
- निजामती कर्मचारीको कल्याण र हक हितको लागि नियमित गुनासाहरू सम्बोधन गरिएको ।

१९. प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा

१. व्यवस्थापन परीक्षण तर्फ:-
 - आर्थिक वर्ष २०७९/८० को २०८०२८१ मा गरिएका १६ वटा सङ्घीय निकायहरू मध्ये ९ वटा निकायको व्यवस्थापन परीक्षण प्रतिवेदन हस्तान्तरण गरिएको,
 - आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा आ.व. २०८०/८१ को ३० वटा सङ्घीय निकायको व्यवस्थापन परीक्षण गर्ने कार्यक्रममा ४ वटा निकायको व्यवस्थापन परीक्षण सम्पन्न भएको, ६ वटा निकायको व्यवस्थापन परीक्षणकै क्रममा रहेको र थप ५ वटा निकायमा व्यवस्थापन परीक्षणको प्रारम्भ गरिएको ।
२. प्रशासन जर्नलको १४० औँ अङ्क प्रकाशनको चरणमा रहेको ।

३. गुल्मी, अर्घाखाँची र नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व) जिल्लाका विभिन्न ७ वटा कार्यालयहरू (जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय र आन्तरिक राजस्व कार्यालय) मा सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण गरिएको।

२०. मानव संसाधन योजना शाखा

- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ का लागि संसद सेवा, स्वास्थ्य सेवा र न्याय सेवा बाहेकका सेवाहरूमा रिक्त राजपत्रांकित पदहरूको विज्ञापनको लागि एकमुष्ट १०८५ जनाको विज्ञापन प्रक्रियाका लागि लोक सेवा आयोगमा पठाइएको।
- जनशक्ति विकासको लागि स्वदेशी तथा वैदेशिक अध्ययन, तालिम सम्बन्धी छात्रवृत्ति समितिको सचिवालय सम्बन्धी १२ वटा बैठक (सम्म ४१४-४०३) बसी सो सम्बन्धी कार्य गरेको।
- वैदेशिक अध्ययन/भ्रमण कार्यक्रममा १५६ जना कर्मचारीहरूको मनोनयन गरिएको।
- सन् २०२४ नोभेम्बर ५-७ मा भएको EROPA सम्मेलनमा श्रीमान् सचिव भरतमणि सुबेदी र सहसचिव प्रकाश दाहाल ज्यूको सहभागिता रहेको।
- ४८ र ४९ औं SEDP तालिम कार्यक्रमका लागि २५/२५ जना राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूको मनोनयन गरिएको।
- नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालय वा निकायबाट माग भई आए बमोजिम वैदेशिक अध्ययन मनोनयन, अध्ययन बिदा स्वीकृत सम्बन्धमा राय प्रदान गरिएको।
- विभिन्न विषयमा विभिन्न देशहरूबाट प्राप्त वैदेशिक तालिम अध्ययन कार्यक्रममा र कार्यशाला गोष्ठीमा कर्मचारी मनोनयन गरिएको।
- रा .प. द्वितीय र तृतीय श्रेणीका कर्मचारीको नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानले सञ्चालन गर्ने सेवाकालीन तालिम ACMD र PCMD तालिमको लागि मनोनयन गरी पठाइएको।
- आधारभूत प्रशासनिक प्रशिक्षणका लागि BAT ३९ औं सामान्य प्रशासन समूहका ११७ जना नवनियुक्त शाखा अधिकृतहरूलाई आधारभूत प्रशासनिक प्रशिक्षण तालिमका लागि नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान पठाइएको।
- वैदेशिक अध्ययन मनोनयन (JDS) कार्यक्रमका लागि स्नातकोत्तरतर्फ २७ र विद्यावारिधीका लागि १ जना गरी कूल २८ जना कर्मचारी मनोनयन गरिएको।

२१. तराई-मधेश समृद्धि कार्यक्रम

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलाप	प्रगति
१	आ.व. २०८२/८३ को लागि आयोजना/कार्यक्रम माग/प्रस्ताव पेश गर्ने सम्बन्धी सूचना प्रकाशन गर्ने मा	मिति २०८१/९/२९ मा सूचना प्रकाशन गरी आयोजना/कार्यक्रम

	सञ्चालन हुने आयोजना/कार्यक्रम	माग/प्रस्ताव मागिएको
२	पदाधिकारी/कर्मचारीहरूको लागि अभिमुखिकरण/तालिम सञ्चालन	माघ महिनाको ८, १३ र २३ गते अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तयारी गरिएको
३	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने	मन्त्रालय तथा तराई-मधेश समृद्धि कार्यक्रमबाट अनुगमन गरिएको ।

२२. प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम

- प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम सन् २०१९ June - २०२४ July सम्म सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको तथा दोश्रो चरणको प्रदेश तथा स्थानीय शासन सुदृढीकरण कार्यक्रम (PLGSP) सञ्चालनको लागि नेपाल सरकार सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रीज्यूबाट मिति २०८१/३/८ मा स्वीकृत भै (मन्त्रपरिषद्को) मिति २०८१/८/१० गतेको निर्णयानुसार कार्यक्रम ५ वर्षको लागि 2024 July देखि 2029 June सम्मको लागि स्वीकृत भएको ।
- मिति २०८१/८/१३ मा Joint Financing Arrangement मा नेपाल पक्ष तथा दातृ पक्ष बीच हस्ताक्षर भैसकेको छ । तसर्थ कार्यक्रमले लक्षित गरेका उद्देश्य हासिल गर्न कार्यक्रम दस्तावेज अनुरूपका कृयाकलापहरू शिघ्र सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।
- कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सङ्घीय, प्रदेश अनुसन्धान तथा विकास प्रतिष्ठान (PRTA) हरूमा विभिन्न विषयका विज्ञहरूको लागि विज्ञहरूको छनौट लगायत प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउन प्राविधिक सहायता सेवा प्रदायक (Technical Assistance Committee, TAC) को व्यवस्था गर्ने लगायतका विषय कार्यक्रम दस्तावेजमा प्राविधिक सहायता सेवा प्रदायक कार्यशर्त (ToR) समेत स्वीकृत भैसकेको छ र प्राविधिक विज्ञ छनौट कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।
- आ.व. २०८१/८२ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना तथा बजेट खर्च गर्दा पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू मिति २०८१/०८/२४ गते सातै प्रदेशमा पठाइएको ।
- आ.व. २०८१/८२ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना अनुसार मिति २०८१ माघ २ गते सुरक्षित मर्यादित तथा समावेशी कार्यस्थल सम्बन्धी विभिन्न सरोकारवालाहरू सँग कार्याशाला गोष्ठीमा बिरगञ्ज, पर्सामा सम्पन्न गरिएको ।

१०. सूचना अधिकारी, प्रवक्ता, सहायक प्रवक्ता, गुनासो सुन्ने अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

प्रमुख	सचिव श्री रविलाल पन्थ
प्रवक्ता	सहसचिव श्री काली प्रसाद पराजुली
सूचना अधिकारी	उपसचिव श्री तिर्थ प्रकाश पौडेल

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धि अघावधिक विवरण

आ व २०८१।८२ को २०८१ पौष मसान्त सम्मको बजेट र खर्चको प्रगति (रु हजारमा)

क्र. सं.	बजेट उपशीर्षक	बजेट रु.			खर्च रु.			खर्च प्रतिशत		
		चालु	पूजिगत	जम्मा	चालु	पूजिगत	जम्मा	चालु	पूजिगत	जम्मा
१	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	६२८१३४	८११४	६३६२४८	९९९९९	१०९	९२०१९	१४.६३	१.३४	१४.४६
२	अतिरिक्त समूह	१५९९७५.०५८	०	१५९९७५.०५८	६६७७३	०	६६७७३	४१.७४		४१.७४
३	संघीय शासन प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम	१५००	०	१५००	०	०	०	०		०
४	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयहरु	१२०२१९९.७२२	०	१२०२१९९.७२२	४९७९८९	०	४९७९८९	४१.३६		४१.३६
५	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	५४६७८	०	५४६७८	५२२	०	५२२	०.९६		०.९६
६	तराई मधेस समृद्धि कार्यक्रम	१६१६८	१०००	१७१६८	४८६८	०	४८६८	३०.११	०	२८.३६
७	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	४९३०४४	९४००	५०२४४४	१०५६३	०	१०५६३	२.१४	०	२.१
८	उत्तरीक्षेत्र पूर्वाधार विकास तथा जीवनस्तर सुधार कार्यक्रम	५०५००	०	५०५००	०	०	०	०		०
९	साना विकास परियोजना नवप्रवर्तनमा आधारित स्थानीय आर्थिक विकास कार्यक्रम	४००५००	०	४००५००	०	०	०.०२	०		०.०२
१०	संघीय शासन सबलीकरण कार्यक्रम	३५२५००	०	३५२५००	०	०	०	०		०
११	हिमाली क्षेत्र आयोगना सहायता कार्यक्रम	२००००	०	२००००	०	०	०	०		०
१२	उच्च पहाडी एवम् हिमाली क्षेत्र स्वरोजगार तथा आर्थिक सशक्तिकरण कार्यक्रम	४०२१००	०	४०२१००	०	०	०	०		०
१३	जलवायु परिवर्तन स्थानीय अनुकूलन कार्यक्रम	२४३५००	०	२४३५००	०	०	०	०		०
१४	जलवायु परिवर्तन स्थानीय अनुकूलन कार्यक्रम	२४३५००	०	२४३५००	०	०	०	०		०
१५	स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम	१००३०००	०	१००३०००	०	०	०	०		०
१६	निजामती किताबखाना	७८९०८	१०४७००	१८३६०८	२७०२२	०	२७०२२	३४.२५	०	१४.७२
१७	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	९७५००	२०००	९९५००	४२५९१	१२८७	४३८७८	४३.६८	६४.३३	४४.१
१८	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	२१५०००	०	२१५०००	६५७३३	०	६५७३३	३०.५७		३०.५७
१९	आदिवासि / जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान	९९३५०	२१२००	१२०५५०	१५०५५	०	१५०५५	१५.१५	०	१२.४९
२०	निजामती कर्मचारी	२१९५००	०	२१९५००	४२२८	०	४२२८	१.९३		१.९३
२१	अस्पताल विकास समिति	२१९५००	०	२१९५००	४२२८	०	४२२८	१.९३		१.९३
कुल जम्मा		६३५०२७६.७८	१४६४१४	६४९६६९०.७८	८२६५२८	१३९६	८२७९२३	१३.०२	०.९५	१२.७४

१२. सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण

मन्त्रालयका अधिकांश परिपत्र र सूचनाहरू मन्त्रालयको वेबसाईट www.mofaga.gov.np मा नियमित प्रकाशन हुने गरेको, प्रत्येक स्थानीय तहको छुट्टाछुट्टै पोर्टल निर्माण गरि स्थानीय तहको पोर्टलमा समेत पठाउने गरिएको । साथै, विभाग, समिति, प्रतिष्ठान र स्थानीय तहहरूका सूचनाहरू तत् तत् निकायहरूमा प्रकाशित हुने गरेको छ ।

१३. मन्त्रालय/निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन

आ.ब. २०८१/८२ को यस त्रैमासिकमा प्राप्त सूचना माग सम्बन्धी निवेदनको आधारमा ३ वटाको सूचना उपलब्ध गराइएको ।

१४. मन्त्रालयले गरेका सूचना सम्बन्धी थप कामहरू

- ७५३ स्थानीय तहहरूलाई आन्तरिक संचारको लागि Mofaga Portal विकास गरि वेबसाईट संग आबद्ध गरिएको ।
- आन्तरिक संचारको लागि बल्क ईमेल तथा वेब एसएमएस सिस्टम विकास गरि वेबसाईट संग आबद्ध गरिएको ।
- पोर्टल संचालनको लागि ७५३ स्थानीय तहहरूलाई युजर नेम र पासवर्ड उपलब्ध गराई सम्बन्धित स्थानीय तहको विवरण अद्यावधिक गराउने कार्य गरिएको ।

१५. मन्त्रालयले गरेका कार्यक्रम र सो को प्रतिवेदन

नियमित प्रकाशन गर्ने गरेको छ ।

१६. मन्त्रालयले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेका सूचनाको विवरण

यस मन्त्रालय अन्तर्गतका सार्वजनिक गर्न मिल्ने र नमिल्ने प्रकृतिका सूचनाहरूको वर्गीकरण गरी सो सम्बन्धी विवरण प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाइएको ।

१७. ऐन नियम तथा निर्देशिकाको सूची

- आदिवासी जनजाती उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ऐन, २०५८
- कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५
- ट्रेड युनियन ऐन, २०४९
- निजामती सेवा ऐन, २०४९
- नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण ऐन, २०३९

- संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान ऐन, २०४९
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- कर्मचारी समायोजन नियमावली, २०७४
- ट्रेड युनियन नियमावली, २०५०
- निजामती कर्मचारी कल्याणकारी कोष नियमावली, २०७२
- निजामती कर्मचारी योगदान कोष (सञ्चालन) नियमावली, २०६९
- निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- निजामती सेवाका कर्मचारीको आचरण सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५१
- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा (गठन, समुह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति)
- नेपाल प्रशासन सेवा (गठन, समुह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५०
- नेपाल विविध सेवा (गठन, समुह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५०

नोट: प्रस्तुत विवरण सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौंको वेवसाइट www.mofaga.gov.np मा समेत हेर्न सकिन्छ ।